

EKONOMSKI FAKULTET– Podgorica

Lekcija 4

Veza između bilansa stanja i bilansa uspjeha

Novac - sirovine i materijal, radna snaga, usluge – troškovi zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda – potraživanja od kupaca – **Novac 1**

Poslovni ciklus se odnosi na proces cirkulacije pojedinih oblika vrijednosti unutar kategorije obrtnih sredstava

Prosječan period vremena koji je potreban da se ulaganja u materijal, radnu snagu i usluge ponovo konvertuju u novčani oblik predstavlja **dužinu** poslovnog ciklusa preduzeća.

Bilans uspjeha ili račun dobitka - gubitka je pregled prihoda, rashoda i finansijskog rezultata (kao razlike između prihoda i rashoda) u konvencijalno utvrđenom obračunskom periodu.

Sadržina bilansa uspjeha zavisi od metoda po kojem je sačinjen.

- **Metod prodatih učinaka**
- **Metod ukupnih troškova**

Poslovni rashodi su troškovi sadržani u prodanim proizvodima.

Bilans uspjeha

Metod prodatih učinaka

RASHODI

- Poslovni rashodi su troškovi sadržani u prodanim proizvodima
- Rashodi finansiranja su kamate na obaveze
- Ostali rashodi su rashodi koji su nastali nezavisno od redovnog poslovanja i javljaju se povremeno

PRIHODI

- Poslovni prihodi su prihodi od prodaje proizvoda i učinjenih usluga
- Finansijski prihodi su prihodi od kamata na potraživanja
- Ostali prihodi su prihodi koji su nastali nezavisno od redovnog poslovanja i javljaju se povremeno

Bilans uspjeha

Metod ukupnih troškova

RASHODI

Poslovni rashodi

- Troškovi perioda
- Smanjenje/povećanje zaliha učinaka (zalihe nedovršene proizvodnje, zalihe poluproizvoda i zalihe gotovih proizvoda)

Finansijski rashodi

Ostali rashodi

PRIHODI

- Poslovni prihodi
- Finansijski prihodi
- Ostali prihodi

Bilans uspjeha

Prihodi mogu biti bilansirani:

- **Po sistemu fakturisanje raelizacije**
- **Po sistemu naplaćene realizacije**

Bilans uspjeha

Bilansiranje prihoda po **fakturisanoj realizaciji** znači da se u prihod uključuje svaka prodaja proizvoda i učinjena usluga uz uslov da je proizvod isporučen odnosno usluga učinjena i fakturisana kupcu.

Bilansiranje prihoda po **naplaćenoj realizaciji** znači da se u prihod uključuju samo naplaćeni prihodi od prodatih proizvoda odnosno učinjenih usluga. U tom slučaju rashode čine troškovi sadržani u naplaćenim prihodima od prodaje proizvoda i učinjenih usluga.

Bilans uspjeha

A. UKUPNI PRIHODI (I+II+III)
I Poslovni prihodi
II Finansijski prihodi
III Naposlovni i vanredni prihodi
B. UKUPNI RASHODI (I+II+III)
I Poslovni rashodi
II Finansijski rashodi
III Neposlovni i vanredni rashodi
C. DOBITAK (A – B)
D. GUBITAK (B – A)

RASHODI	PRIHODI
I POSLOVNI RASHODI (1+2-3)	I POSLOVNI PRIHODI
1. Troškovi tekućeg perioda	
2. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	
3. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	
II FINANSIJSKI RASHODI	II FINANSIJSKI PRIHODI
III NEPOSLOVNI I VANREDNI RASHODI	III NEPOSLOVNI I VANREDNI PRIHODI
A. UKUPNI RASHODI (I+II+III)	A. UKUPNI PRIHODI (I+II+III)
B. DOBITAK	B. GUBITAK
	10

RASHODI	PRIHODI
I POSLOVNI RASHODI	I POSLOVNI PRIHODI (1+2-3)
	1. Prihod od prodaje
	2. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka
	3. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka
II FINANSIJSKI RASHODI	II FINANSIJSKI PRIHODI
III NEPOSLOVNI I VANREDNI RASHODI	III NEPOSLOVNI I VANREDNI PRIHODI
A. UKUPNI RASHODI (I+II+III)	A. UKUPNI PRIHODI (I+II+III)
B. DOBITAK	B. GUBITAK

Povezanost bilansa stanja i bilansa uspjeha

- U procesu nastanka prihoda i rashoda
- U procesu bilansiranja

Povezanost bilansa stanja i bilansa uspjeha

Rashodi nastaju:

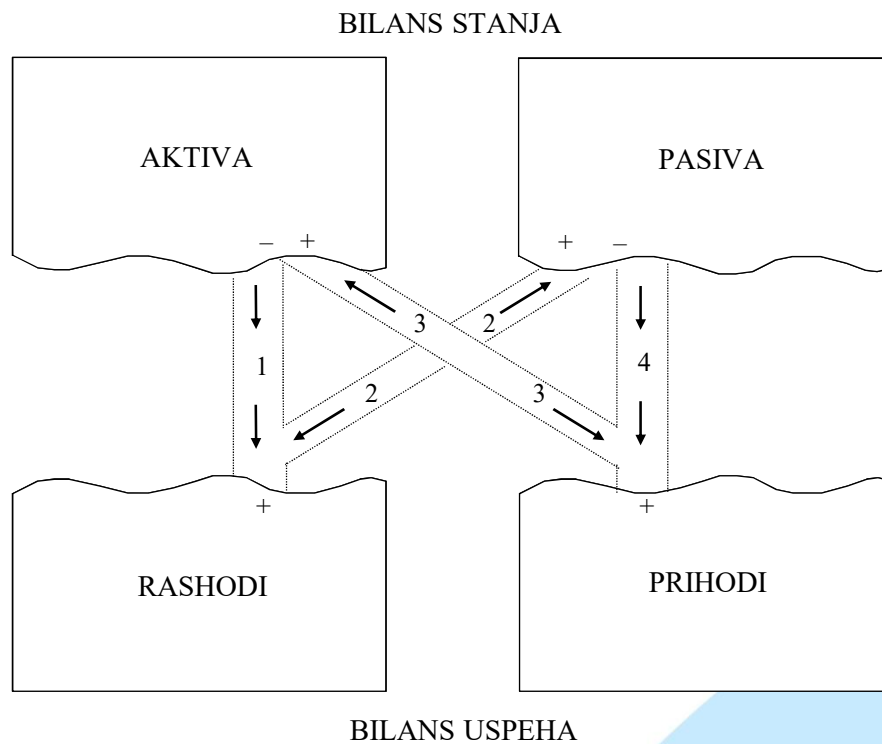
- Smanjivanjem imovine uz uslov da smanjenje nije izazvalo sanjenje obaveza.
- Povećanjem obaveza uz uslov da to povećanje nije izazvalo povećanje imovine.

Povezanost bilansa stanja i bilansa uspjeha

Prihodi nastaju:

- Povećanjem imovine, uz uslov da to povećanje nije nastalo povećanje obaveza
- Smanjenjem obaveza, uz uslov da to smanjenje nije prouzrokovano smanjenjem imovine

Veza između bilansa stanja i bilansa uspjeha

U procesu bilansiranja:

- Razdvajanje računa na račune stanja i račune uspjeha
- Bilansana neravnoteža
- Uspostavljanje bilansne ravnoteže postiže se iskazivanjem finansijskog rezultata na manjoj strani bilansa uspjeha i na suprotnoj strani bilansa stanja

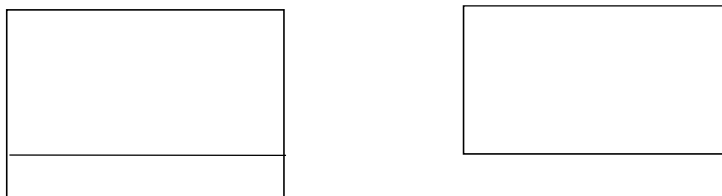

Bilans stanja i bilans uspeha postoje u svakom trenutku, oni su do momenta bilansiranja formalno nevidljivi, spojeni u jedan bilans a stvarno iskazani na knjigovodstvenim računima. Otuda se i kaže da je knjigovodstvo bilans u pokretu. Bilans u pokretu grafički izgleda ovako:

BILANS

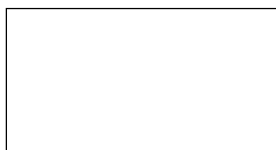

BILANS STANJA

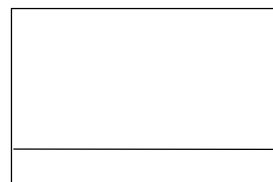

BILANS USPEHA

RASHODI

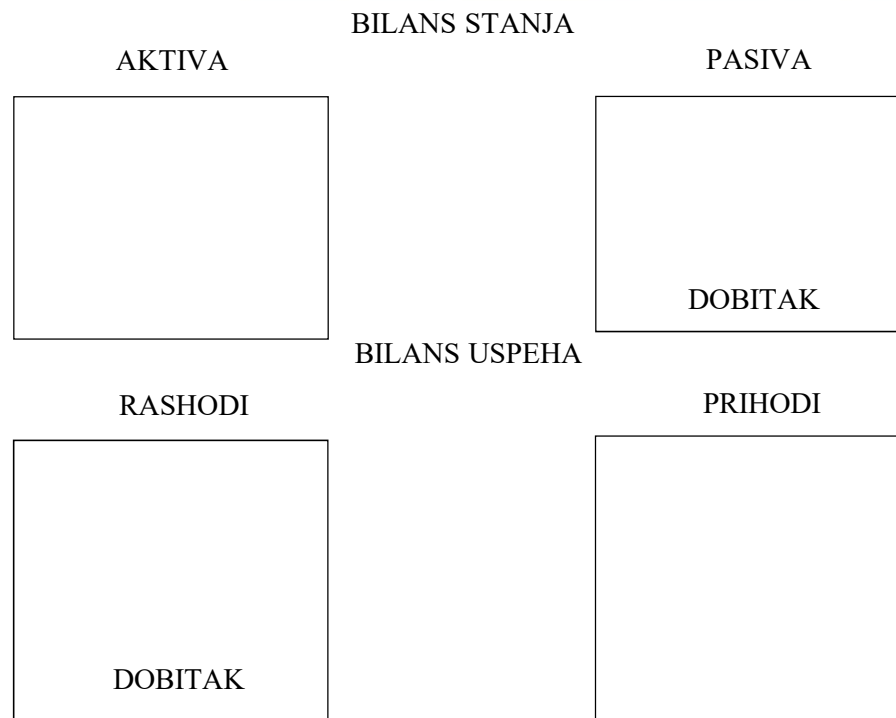

PRIHODI

Slika pokazuje da su u bilansu uspeha prihodi veći od rashoda tačno onoliko koliko je aktiva veća od pasive u bilansu stanja.

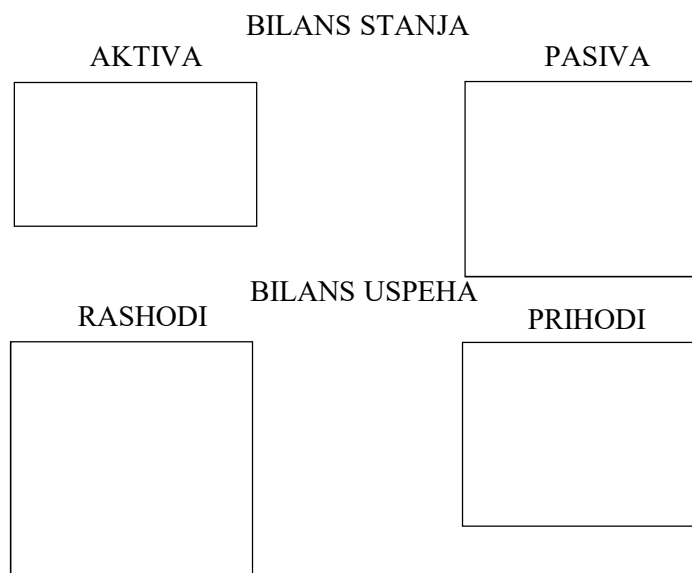
Naravno, zbog toga, u oba bilansa postoji bilansna neravnoteža za iznos dobitka. Uključivanjem dobitka u bilans stanja dolazi do bilansne ravnoteže i u bilansu stanja i u bilansu uspeha, što pokazuje naredna slika:

Slika pokazuje da je bilansna ravnoteža uspostavljena unošenjem dobitka na stranu rashoda u bilansu uspeha i na stranu pasive u bilansu stanja.

Pod pretpostavkom da je ostvaren negativni finansijski rezultat (gubitak)

Pod pretpostavkom da je ostvaren negativni finansijski rezultat (gubitak)

